

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти
імені проф. Т.І. Поніманської

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 33 Навчальна (педагогічна) практика

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 016 Спеціальна освіта

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма Спеціальна освіта. Логопедія

(назва освітньої програми)

факультет педагогічний

(назва факультету)

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма Навчальна (педагогічна) практика для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 016 Спеціальна освіта.

Мова навчання українська

Розробник: Федорова Наталія Володимирівна, доцент кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І. Поніманської

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І. Поніманської

Протокол від “12” червня 2025 року № 7

Завідувач кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І.Поніманської

(підпис)

Ілона ДИЧКІВСЬКА

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету за спеціальністю А 6 (016) Спеціальна освіта

Протокол від “30” червня 2025 року № 5

Голова навчально-методичної комісії педагогічного факультету

підпис

Наталія ГОРОПАХА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 016 Спеціальна освіта	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <i>мультимедійна презентація</i>		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		4-й	4-й
Тривалість практики – 2 тижні	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		-	-
		Практична робота	
		45 год.	45 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		45 год.	45 год.
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю:			
залік			
Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше): Педагогіка. Психологія. Основи наукових досліджень. Вступ до спеціальності «Спеціальна освіта» і педагогічна деонтологія, Логопедія, Невропатологія з основами психопатології, Мовленнєві та сенсорні системи та їх порушення, Логопсихологія			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – поглиблення психолого-педагогічних знань, формування практичних навичок і умінь проведення досліджень та діагностики порушень мовлення; ознайомлення з видами та формами роботи вчителя-логопеда і інших фахівців, які проводять корекційно-розвиткові заняття з дітьми з порушеннями мовлення різної етіології і патогенезу у закладах освіти; закріплення практичних навичок організації і проведення індивідуальної роботи, спрямованої на вивчення особливостей мовленнєвого розвитку дітей; спостереження за психолого-

педагогічними проявами порушень у процесі різноманітних корекційних занять, розвивальних ігор тощо.

Основні завдання:

1. Поглиблення психолого-педагогічних знань, одержаних при вивченні дисциплін: педагогіка, психологія, основи наукових досліджень. вступ до спеціальності, логопедія, невропатологія з основами психопатології, мовленнєві та сенсорні системи та їх порушення, логопсихологія та формування умінь застосовувати їх на практиці.

2. Ознайомлення з системою освітньо-корекційної роботи в ЗДО компенсуючого типу, виховання у здобувачів вищої освіти інтересу до майбутньої спеціальності, розвиток педагогічних здібностей.

3. Виховання практичних умінь та навичок з обстеження стану мовлення та пізнавальних процесів дітей з порушеннями мовлення різних вікових груп.

4. Вивчення специфіки діяльності вчителя-логопеда дошкільного закладу освіти компенсуючого типу.

5. Закріплення практичних навичок організації і проведення індивідуальної роботи, спрямованої на вивчення особливостей мовленнєвого розвитку дітей;

6. Закріплення практичних навичок спостереження за психолого-педагогічними проявами порушень у процесі різноманітних корекційних занять, розвивальних ігор тощо.

7. Проводити методично обґрунтований і адекватний ситуації вибір словесного матеріалу, наочних і технічних засобів, сучасних комп'ютерних технологій, програм для вивчення дітей з мовленнєвими порушеннями;

У процесі вивчення дисципліни у здобувачів вищої освіти формуються такі **компетентності:**

інтегральна:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні:

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

спеціальні:

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб із особливими освітніми потребами.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Програмні результати навчання

РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

4. Програма навчальної (педагогічної) практики

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ВИВЧЕННЯ РОБОТИ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ КОМПЕНСУЮЧОГО ТИПУ / НАВЧАЛЬНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ

Навчальна (педагогічна) практика розпочинається з настановної конференції, в якій беруть участь здобувачі вищої освіти, керівник практики, викладачі-методисти та фахівці закладів освіти, де студенти проходять практику.

Настановна конференція. На конференції керівник практики знайомить здобувачів вищої освіти з терміном проведення практики, розподіляє їх за окремими закладами освіти міста, а також ознайомлює здобувачів вищої освіти та методистів практики з метою, основними завданнями та особливостями організації навчальної педагогічної практики; видає зразки звітної документації та деякі методичні поради щодо складання індивідуального плану практики, ведення щоденника, вивчення спеціальної літератури.

Практика здобувачів вищої освіти розпочинається із зустрічі з керівником базового закладу освіти, який інформує про стан укомплектування закладу дітьми, про кадри, рівень забезпеченості матеріально-технічної бази навчального закладу. Директор базового закладу освіти проводить також інструктаж щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності дітей з мовленнєвими порушеннями.

Протягом підготовчого етапу навчальної педагогічної практики здобувачі вищої освіти проводять спостереження за роботою вчителів-логопедів даного закладу освіти, знайомляться з умовами виховання та навчання дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення, з колективом вихованців групи.

Протягом короткого (два-три дні) підготовчого етапу навчальної педагогічної практики студент має скласти індивідуальний план проходження практики, який затверджується груповим методистом практики. В індивідуальному плані здобувачі вищої освіти зазначають зміст та терміни виконання основних видів роботи під час навчальної педагогічної практики.

Роботу відображають у щоденнику навчальної педагогічної практики у формі аналітичних записів.

Форма звіту: індивідуальний план роботи практиканта, ведення щоденника навчальної (педагогічної) практики.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ВЧИТЕЛЕМ-ЛОГОПЕДОМ

Програма другого змістовного модуля реалізується протягом другого тижня навчальної педагогічної практики. Практикант працює разом з вчителем-логопедом, спостерігаючи за його діяльністю, допомагає в організації занять, вивчає документацію вчителя-логопеда, обладнання логопедичного кабінету, проводить обстеження дітей разом з логопедом. Студент здійснює підбір матеріалів, готує дидактичні посібники для проведення логопедичних занять, розробляє конспекти занять та інших форм роботи і подає їх логопеду даного закладу на перевірку напередодні проведення даного заняття. Здобувачі вищої освіти під керівництвом фахівців базових закладів освіти проводять логопедичне заняття і аналізують його після проведення.

Для забезпечення належної якості корекційно-розвиткової роботи з дітьми із мовленнєвими порушеннями практикант щоденно складає індивідуальний план роботи. Крім того, здійснюється психолого-педагогічне вивчення особливостей розвитку дітей з порушеннями мовлення, аналіз його результатів й складання психолого-педагогічних характеристик, а також індивідуальних мовленнєвих карток з логопедичними висновками на двох дітей.

Форма звіту: щоденник педагогічної практики, психолого-педагогічні характеристики, індивідуальні мовленнєві картки на двох дітей, дидактичний посібник, конспект логопедичного заняття.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3.

ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Протягом третього змістового модуля практиканти оформлюють звітну документацію з проходження навчальної педагогічної практики. На

завершальному етапі практики практиканти аналізують процес та результати роботи, вивчають та узагальнюють досвід кращих педагогів базових закладів освіти.

Результати навчальної педагогічної практики розглядаються на підсумковій педагогічній раді, у якій беруть участь керівники базової установи освіти, студенти-практиканти та логопеди-наставники, викладач, який керує практикою. На педагогічній раді затверджують характеристики студентів-практикантів, складені логопедами. У характеристиці дається розгорнутий аналіз роботи студента під час практики, його ділових та особистісних якостей і вказується загальна оцінка за педагогічну практику.

Завершальним етапом роботи студента-практиканта є оформлення звітної документації та підготовка участі у підсумковій конференції за результатами практики. Разом із своїми товаришами, які проходили практику в тому ж базовому закладі освіти, практикант готує звіт, у якому розкриває підсумки практики. За результатами практики підгрупа здобувачів вищої освіти, які проходили практику в одному закладі освіти, оформлює презентацію.

Форма звіту: щоденник навчальної (педагогічної) практики; звіт, презентації.

На заключному етапі практики студенти підбивають підсумки проведеної роботи, готують звіти та оформлюють документацію, яка відображає результати практики. Загальні підсумки навчальної (педагогічної) практики у ЗВО підбиваються на підсумковій конференції.

5. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Кількість годин, відведених на	
	Всього	Самостійну роботу
Змістовий модуль 1: Вивчення роботи закладу дошкільної освіти компенсуючого типу / навчально-реабілітаційного центру	30	30
Змістовий модуль 2: Робота здобувачів вищої освіти з вчителем-логопедом	30	30
Змістовий модуль 3: Оформлення звітної документації	30	30
Всього годин	90	90

10. Методи навчання: словесний метод (бесіда, дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (вправи, практичні роботи, дослідні роботи); наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними

засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна робота (розв'язання завдань); індивідуальна науково-дослідна робота.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анутовування, рецензування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота.

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах;

МО9 – захист лабораторних і практичних робіт.

11. Методи оцінювання: залік, перевірка звітної документації, презентації результатів виконаних завдань.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

МО1 – залік;

МО2 – усне або письмове опитування;

МО3 – колоквіум;

МО4 –тестування;

МО5 – командні проєкти;

МО6 – реферати, есе;

Перелік звітної документації навчальної (педагогічної) практики

1. Індивідуальний план роботи практиканта (складання і затвердження індивідуального плану роботи практиканта здійснюється протягом першого тижня навчальної пропедевтичної практики).
2. Щоденник проходження практики.
3. Індивідуальні мовленнєві картки на двох дітей із логопедичними висновками.
4. Психолого-педагогічні характеристики на двох дітей.
5. Дидактичний посібник, зроблений руками студента (підгрупи студентів, які працювали в одній групі на педагогічній практиці).
6. Конспект логопедичного заняття.
7. Характеристика директора ЗДО на студента-практиканта.
8. Письмовий звіт про проходження студентами навчальної педагогічної практики, де студенти роблять самоаналіз професійного становлення, вказують труднощі, з якими зіткнулися.
9. Мультимедійна презентація.

Індивідуальне довготривале завдання: розробка та виготовлення методичних матеріалів для візуального супроводження занять.

12. Засоби діагностики результатів навчання: залік; спостереження за роботою студента; доповідь на звітній конференції, підготовка звітної документації, мультимедійної презентації.

13. Критерії оцінювання результатів навчання

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	зараховано
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє			

			навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

14. Розподіл балів, що отримують здобувачі

Модуль 1 (поточне тестування)			Підсумкове оцінювання (звітна документація, підсумкова конференція)	Сума
ЗМ - 1	ЗМ - 2	ЗМ - 3		
10	50	10	30	100

ОЦІНЮВАЛЬНИЙ ЛИСТ здобувача-практиканта за результатами навчальної (педагогічної) практики

	Основні напрями роботи здобувача-практиканта	Макс. кількість балів
Оцінювання результатів практики, відображених у звітній документації		
1	Правильно і вчасно оформлений Індивідуальний план роботи практиканта	10
2	За підготований Конспект логопедичного заняття (якість контенту, оформлення. охайність)	20
3	За Психолого-педагогічні характеристики	10
4	За Індивідуальні мовленнєві картки	10
5	За Дидактичний посібник, зроблений власноруч	10
6	Правильно і вчасно оформлений Щоденник проходження практики	10

Всього		70
Оцінювання процедури захисту практики		
1	Характеристика директора навчального закладу на студента-практиканта (врахування оцінки)	5
2	Підготовлений звіт про проходження практики	10
3	Презентація матеріалів практики та захист її результатів (ІНДЗ)	15
Всього		30
Підсумкова оцінка		100

15. Методичне забезпечення

- Робоча програма практики
- навчальні книги;
- першоджерела;
- схеми, таблиці, довідники
- зразки оформлення звітної документації з практики.

17. Рекомендована література

Основна:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. 3-ге вид., допов. К. : Академвидав, 2017. 304 с.
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Колишкін О.В. Корекційна освіта. Вступ до спеціальності: навчальний посібник для студентів ВНЗ. Суми: Університетська книга, 2023. 392 с.
4. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзивна освіта: від основ до практики: монографія. Київ, 2018. 152 с.
5. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзивна освіта: покроково для педагогів: навчально-методичний посібник (Серія «Інклюзивна освіта»). Київ, 2023. 232 с.
6. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Діти з особливими освітніми потребами: навчання та супровід у період повоєнної відбудови: навчально-методичний посібник (Серія «Інклюзивна освіта»). Київ, 2023. 192 с.
7. Логопедія: підручник за ред. М. К. Шеремет. 3-є вид., перер. та допов. К.: Видавничий Дім «Слово», 2017. 672 с.
8. Логопедія. Підручник / За ред. М.К.Шеремет. Вид. 5-те, перероблене та доповнене. Київ: Слово, 2019. 672 с.
9. Мартиненко І. В. Логопсихологія. К.: ДІА, 2016. 116 с.
10. Методичний посібник Горопаха Н.М., Поніманська Т.І. Педагогічна практика за вимогами кредитно-модульної системи. Київ, 2014.
11. Миронова С.П. Педагогіка інклюзивної освіти: навч.-метод. посібник. Кам'янець-Подільський, 2016. 164 с.
12. Пахомова Н. Актуальні проблеми спеціальної освіти : навч. посіб для студентів спец. 016 Спеціальна освіта. Полтава : АСМІ, 2021. 329 с.
13. Спеціальна педагогіка : навч. посібник. за заг. ред. О. В. Мартинчук. Київ: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка. 2017. 364 с.

14. Таран О. П., Бабич Н. М., Супрун Г. В., Мельниченко Т. В. Інноваційне застосування методу case-study в професійній підготовці майбутніх фахівців спеціальної освіти (логопедів). *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2017. Вип. 9. Т. 1. С. 251 – 268.
15. Федорова Н. Гуманістична педагогічна позиція майбутнього логопеда: практикум з елементами тренінгу: навчально-методичний посібник. Рівне, 2019. 40 с.

Допоміжна:

1. Базима Н. В., Качуровська О. Б., Коломієць Ю. В., Мартиненко І. В. Дитина з труднощами в навчанні в інклюзивному класі / за ред. І. В. Мартиненко, М. К. Шеремет. К.: ДПА, 2019. 148 с.
2. Брушневська І. М., Рібцун Ю. В. Психолого-педагогічна підтримка дітей п'ятого року життя із лексико-граматичними труднощами : навч.-метод. посіб. для роботи з дітьми із порушеннями мовлення. Луцьк, 2023. 240 с.
3. Буйняк М.Г. Формування психологічної готовності вчителів до інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами: дис. канд. психол. наук. Київ. 2019. 322 с.
4. Вержиховська О., Гончарук Н., Рудзевич І. Спеціальна методика виховання дітей з тяжкими порушеннями мовлення : навч.-метод. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. І. Огієнка, 2017. 271 с.
5. Геращенко С.І., Матющенко І.М. Корекційна спрямованість уроків української мови в спеціальних закладах освіти. Науковий часопис НПУ імені МП Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Вип. 46. 2024. С. 11-17.
6. Двіжона В.М. Модель психолого-педагогічного супроводу учнів початкових класів із мовленнєвими порушеннями в загальноосвітній школі міста Києва з інклюзивною формою навчання. Молодий вчений. 2020. № 10 (86). С. 117-124.
7. Дмитрієва І. В. Командна взаємодія фахівців у процесі індивідуального супроводу дитини в умовах інклюзивного навчання. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2016. Вип. 7. Том 1. С. 90 – 98.
8. Компанець Н.М. Психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями емоційно-вольової сфери: наук.-метод. посіб. Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. Київ: Актуальна освіта, 2023. 120 с.
9. Конопляста С.Ю., Синиця А.О. Алгоритм реалізації логопедичного супроводу дітей раннього віку з церебральним паралічем. Науковий часопис (Корекційна педагогіка та спеціальна психологія). Вип. 46. 2024. С. 35 – 41.
10. Федорова Н. В. Гуманістична педагогічна позиція майбутніх логопедів як ціннісно-сміслової основа професійної діяльності. *Освіта осіб з особливими потребами: виклики сьогодення* : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ: Інститут спеціальної педагогіки НАПН України, 2018. С. 160 – 165.
11. Федорова Н. В. Теоретичні аспекти фахової підготовки логопеда в умовах університетської освіти. *Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-*

- педагогічної академії ім. Тараса Шевченка*. Кременець, 2018. Вип. 10. С. 98 – 109.
12. Федорова Н. В. Формування гуманістичної педагогічної позиції майбутніх логопедів у процесі професійної підготовки. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти* : збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету. 2017. Випуск 1 (60). С.211 – 215.
 13. Шевцов А. Г. Кваліфікаційна характеристика окупаціонального терапевта (ерготерапевта) в системі корекційно-реабілітаційної роботи. *Актуальні питання корекційної освіти (педагогічні науки)*. 2016. Вип. 7. Т. 2 (7). С. 409 – 424.
 14. Fedorova N. Characteristic of factors that influence the formation of the humanistic pedagogical position of future speech therapists. *EUREKA: Social and Humanities*. 2019. Number 5. P. 45 – 52.
 15. Kosarieva G., Pavlyuk T., Fedorova N. Training of future speech therapists to work with children of preschool age with special needs on the basis of humanistic ideas of tolerance. Problem space of modern society: philosophical-communicative and pedagogical interpretations: Collective monograph. Part II. Warsaw: BMT Erida Sp. z o.o, 2019. P. 357 – 372.
 16. Loreman T., McGhie-Richmond D., Kolupayeva A., Taranchenko O., Mazin D., Crocker C. A Canada-Ukraine collaborative initiative for inclusive education in Ukraine: Participant perspectives. *School Effectiveness and School Improvement*. 2016. 27(1). P.24 – 44.

18. Інформаційні ресурси

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej> – програми розвитку дітей з порушеннями психофізичного розвитку.

<https://mon.gov.ua/ua/tag/inklyuzivne-navchannya> – інклюзивне навчання.

<http://logoclub.com.ua> – логопедичний сайт, де зібрані методичні поради, практичні рекомендації та весь комплекс необхідних матеріалів для розвитку мовлення дітей, попередження та подолання мовленнєвих порушень, а також підвищення результативності корекційно-розвивальної роботи.

<https://lib.imzo.gov.ua/> - Електронна бібліотека Інституту модернізації змісту освіти

<http://www.uasp.org.ua> – українська асоціація корекційних педагогів.

Робоча програма «**Навчальна (педагогічна) практика**» перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри дошкільної педагогіки і психології та спеціальної освіти імені проф. Т.І. Поніманської

Розділ робочої програми навчальної дисциплін	Зміни і доповнення

Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
Завідувач кафедри _____ (_____)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “___” _____ 20__ року № ___
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)